

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Forhandling

Eva Møller (KF):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til 2 medlemmer af Folketinget og at indkalde stedfortræderne.

Som ordfører for Udvalget til Valgs Prøvelse skal jeg gøre indstilling om, at stedfortræderne godkendes som midlertidige medlemmer af Folketinget.

Fru Helle Degn er valgt i Københavns Amtskreds, og i anledning af hendes orlov fra og med den 26. januar 1995 indkaldes 1. stedfortræder for Socialdemokratiet i denne amtskreds, forbundsformand Hans Jørgen Jensen.

Fru Agnete Laustsen er valgt i Søndre Storkreds, og i anledning af hendes orlov fra og med den 30. januar 1995 indkaldes 1. stedfortræder for Det Konservative Folkeparti i denne storkreds, cand.jur. Lars Jørgensen.

Udvalget til Valgs Prøvelse har i et møde i dag behandlet disse sager, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende indstilling:

Forbundsformand Hans Jørgen Jensen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 26. januar 1995, og cand.jur. Lars Jørgensen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 30. januar 1995.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 121 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren [om folkepensionens størrelse og om pensionsbeskatningen].

Af Kim Behnke (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 20/1 95).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til landbrugs- og fiskeriministeren:

»Hvilken strategi har regeringen for udviklingen af dansk svineproduktion, herunder Svineafgiftsfondens rolle?«

Af Bent Hindrup Andersen (EL) og Keld Albrechtsen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 25/11 94. Fremme af forespørgslen vedtaget 1/12 94).

Begrundelse

Bent Hindrup Andersen (EL):

Svineproduktionen er den altafgørende faktor i dansk landbrug og den største enkeltfaktor, når det drejer sig om eksporten. Dansk svineproduktion bringer ca. 20 mia. kr. hjem i eksportindtægter om året.

Det er klart, at når man taler om en så stor og omfattende produktion, har den afgørende betydning for miljøet i dansk landbrug. Det vil være umuligt at forestille sig en afgørende omlægning af dansk landbrug til bæredygtigt landbrug, uden at svineproduktionen er med. Samtidig er det også klart, at den danske svineproduktion i dag er bundet til et intensivt produktionssystem, som betyder, at man er gældsdt til langt ud i fremtiden. Der vil være tale om en utrolig langstrakt omstilling, når det drejer sig om dansk svineproduktion, og derfor er det vigtigt, at Folketinget forholder sig til spørgsmålet.

En anden ting er, at netop svineproduktionen har været udsat for gentagen kritik i medierne. Der tales om medicinforbrug, miljøbelastninger og støv og ammoniak i staldene. Desuden er svineproducenterne belastet af utrolig høje anlægsudgifter, der gør, at det næsten er umuligt for unge svineproducenter at starte op.

Derfor mener vi i Enhedslisten, at der er brug for en radikal omlægning af dansk svineproduktion. Vi mener, at fremtiden ligger i frilandsproduktion og økologisk produktion. Efter

vores opfattelse er det den eneste måde, hvorpå man kan sikre en bæredygtig produktion – forstået på den måde, at den fremmer en biologisk mangfoldighed, naturlige økosystemer og biologisk produktivitet.

Grunden til, at vi rejser forespørgselsdebatten, er, at vi ønsker at få alle andre til også at forholde sig til strategien for dansk svineproduktion. Derfor har vi bedt regeringen om at komme med sit syn på udviklingen, herunder også Svineafgiftsfondens rolle. Grunden til, at vi inddrager Svineafgiftsfonden, er, at den er en dominerende magt, når det drejer sig om, i hvilken retning dansk svineproduktion skal udvikle sig, og samtidig er Svineafgiftsfondens midler hovedsagelig baseret på den skat, som betales af svineproducenterne.

Vi mener ikke, at Svineafgiftsfonden er tilstrækkelig fremadrettet i dag, og samtidig mener vi, at Svineafgiftsfonden har et utrolig begrænset demokrati. Vi ønsker derfor også en diskussion om omlægning af fonden.

Voret formål med debatten i dag er således at få politisk opbakning til en ændring af og en præcisering af udviklingen af dansk svineproduktion.

Besvarelse

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Svineproduktionen indtager en meget væsentlig stilling i den danske samfundsøkonomi. En samlet eksportværdi på 20 mia. kr. gør således dansk svinekød til en vigtig artikel, når det gælder dansk udenrigshandel, og hertil kommer selvfølgelig den beskæftigelsesvirkning, som en så stor produktion har i både forarbejdningsindustrien og primærproduktionen.

Dansk svineproduktion har traditionelt været underlagt markedsøkonomiske vilkår, og sektoren fremstår i dag som internationalt konkurrencedygtig. Liberaliseringen af verdenshandelen, der er en af følgerne af GATT-aftalen, betyder således både nye muligheder, men også nye udfordringer. Markedsadgangen vil blive forbedret, men der må samtidig forudses begrænsninger i eksportstøtten. Samlet er vurderingen dog, at svinekødssektoren fortsat vil kunne være internationalt konkurrencedygtig.

Da sektoren som sagt er styret af markeds kræfter, er udformningen af en strategi først og fremmest et anliggende for erhvervet. Svinepro-

duktionens store samfundsmæssige værdi indebærer imidlertid, at erhvervsudviklingen på en række områder bør være og også bliver understøttet af staten. Statens indsats er koncentreret på områder, der kun vanskeligt kan løses i privat regi.

Jeg mener, at baggrunden for, at det er lykkedes at udbygge den danske svinesektors position på markederne, er et sammenfald af mange faktorer, herunder ikke at forglemme effektiviteten i de danske avls- og forskningssystemer, vores meget høje veterinære stade, effektiviteten på slagterierne, en veludviklet offentlig fødevarerkontrol og indsatsen på eksportmarkederne. En utrolig vigtig brik er også en dygtig indsats hos den enkelte svineproducent, og sidst – men ikke mindst – er det en afgørende faktor, at der foregår et samarbejde mellem offentlige myndigheder og erhvervet i hele procesforløbet fra jord til bord.

Når vi ser nærmere på den statslige rolle, er det karakteristisk, at strategien først og fremmest tager sigte på at understøtte udviklingen i dansk svineproduktion på to fronter: For det første en styrkelse af vilkårene for produktion og afsætning af dansk svinekød, og for det andet en styrkelse af værdien af den danske produktion ved fremstilling af højt forædlede og kvalitetsbetonede fødevarer. Det er et gennemgående træk i regeringens politik, at der sættes på produktion af sunde og ernæringsrigtige fødevarer, som er fremstillet under hensyntagen til etik, dyrevelfærd og miljø.

Landbrugs- og Fiskeriministeriets sektorforskning udgør således et af hovedinstrumenterne i den statslige strategi for udvikling på forskningsområdet. Der er tradition for, at der her er et tæt samarbejde mellem erhvervet og sektorforskningen. Sektorforskningen er bredt funderet, bl.a. når det gælder avlsforhold, sundhed, nærmiljø, produktionssystemer osv., og ikke mindst i den seneste tid har udviklingen af staldsystemer, der kan tilgodese dyrenes naturlige adfærdsmekanismer, spillet en væsentlig rolle. Forskningen skal således bidrage til at fremme en sund og konkurrencedygtig svineproduktion under hensyntagen til miljø, dyrevelfærd osv., som jeg også nævnte før.

Regeringen er samtidig opmærksom på, at sikringen af et højt sundhedsniveau nødvendigvis gør, at den veterinære forskning i langt højere grad integreres i husdyrforskningen. I forbindelse med gennemførelsen af den nationale strategi for jordbrugsforskningen har regerin-

gen således besluttet, at der etableres en ny afdeling for husdyr, sundhed og velfærd på Statens Forsøgsstation for Husdyrbrug. Dette sker netop med henblik på at øge vor viden om produktionsbetingede sygdomme, samtidig med at der etableres et center for produktions- og sundhedsstyring med deltagelse af alle relevante institutioner på området. Denne opprioritering af den forebyggende sundhedsforskning udgør efter regeringens opfattelse et væsentligt element i den fremtidige udvikling af dansk svineproduktion.

Støtte til produktudvikling og fødevareteknologi er et af de andre hovedinstrumenter. Der er ydet tilskud på godt 175 mio. kr. til projekter inden for svinekødssektoren. Heraf er ca. 135 mio. kr. ydet til produktudvikling, primært i forarbejdningssektoren, mens de resterende 40 mio. kr. er ydet gennem Føtek-programmerne.

Støtten har i de senere år primært været ydet med henblik på udvikling af råvarer og – set ud fra en helhedsbetragtning – ting som kødkvalitet, hygiejne, dyrevelfærd osv., netop for at kunne modsvare markedets krav. Støtte til markedsudvikling og markedsføring inden for produktionen er et element, der er af særlig interesse for netop svinekødssektoren.

Et højt veterinærniveau og en effektiv levnedsmiddelkontrol er et tredje hovedinstrument, som især har betydning for udviklingen i produktions- og afsætningsforholdene for et så eksportorienteret erhverv som svinesektoren. Danmark har traditionelt ligget og skal fortsat være helt i front på dette felt, ikke mindst fordi det har medvirket til, at dansk svinekød har solidt fodfæste på de internationale markeder.

Regeringen har i denne forbindelse sikret, at det veterinære beredskab bevares og udbygges på de områder, hvor det er nødvendigt. Der sker en styrkelse af forebyggelsen og bekæmpelsen af zoonoser i fødevarerektoren, samtidig med at Veterinærdirektoratets arbejde med levnedsmiddelspørgsmål, herunder levnedsmiddelkontrollen, udbygges.

Ved hjælp af bekendtgørelser, som udmønter dyrelægeloven, vil regeringen endvidere sikre, at medicinforbruget i svineproduktionen begrænses. Det skal ske ved sundhedsrådgivningsaftaler. Sundhedsrådgivningen skal udføres med henblik på at forbedre besætningernes generelle velfærd og formindske smittestofferens mulighed for at forårsage sygdomme. Vedvarende og systematisk medicinering må høre op, og produktionsbetingede sygdomme skal i

stedet forebygges ved rådgivning og ændringer i produktionssystemerne.

Samarbejdet med erhvervet om en effektiv eksportrettet og markedsfølsom indsats udgør et fjerde hovedinstrument. Selv om eksportstøtten til svinekød på EU-plan er meget beskedent – for en stor del af eksporten udgør den kun ca. 3 pct. af varernes fakturapris – er anvendelsen af disse midler til markeder med et reelt behov af afgørende betydning for udviklingen af afsætningsmulighederne. Regeringen er meget opmærksom på dette, især set i lyset af de eksportstøttebegrænsninger, der også er en følge af GATT-aftalen.

Dertil kommer den nationale eksportfremmeindsats, som bl.a. ydes gennem Udenrigsministeriet og gennem Landbrugs- og Fiskeriministeriets statskonsulenter. Senest har vi oprettet tre nye stillinger for fødevarereksporten i Buenos Aires, Kuala Lumpur og Hong Kong samt to nye statskonsulentstillinger i Moskva og Wien.

Indsatsen på det økologiske område er et godt eksempel på en særlig kvalitetsindsats. Regeringen har således med en række virkemidler, herunder omstillingsstøtte, søgt at fremme produktion og afsætning af økologiske varer generelt. Gennem en særlig kontrol med den officielle mærkning af økologiske produkter har staten herudover sikret, at produkterne rent faktisk opfylder de gældende krav til økologiske varer, og dermed har vi i høj grad medvirket til at skabe mulighed for afsætning af netop disse produkter. Kontrollen er en helt afgørende faktor for forbrugernes tillid til produkterne, og jeg vil gerne slå fast, at jeg vil skride hårdt ind over for eventuelle overtrædelser af mærkningsbestemmelserne for økologiske varer.

Spørgsmålet er imidlertid, i hvilket omfang økologisk svineproduktion kan indgå i en fremtidig udviklingsstrategi. Den igangværende forskning samt erfaringer fra producenter, som har været pionerer på dette område, vil og skal bidrage til at få afklaret, hvorvidt en økologisk svineproduktion har udviklingsmuligheder på linje med traditionel svineproduktion. Rent praktisk er der visse begrænsninger for udviklingen af den egentlige økologiske produktion, især med hensyn til fremskaffelse af foder. Derimod er potentialet for en større produktion af udendørsgrise til stede, men her er driftslederens dygtighed meget afgørende for, om der kan opnås tilfredsstillende økonomiske resultater.

Med henblik på en nærmere vurdering af mulighederne vil jeg sikre mig, at den økologi-

ske produktion af svin indgår i den økologiske handlingsplan, som jeg har bedt Det Økologiske Jordbrugsråd fremlægge inden udgangen af marts måned. Hensigten med aktionsplanen er jo netop at få afklaret, om der er barrierer for den økologiske produktion i Danmark, og jeg har peget på initiativer og muligheder i sektoren. Samtidig skal det sikres, at kvalitetsniveauet i de økologiske landbrug opretholdes.

Specielt med hensyn til Svineafgiftsfondens rolle skal jeg erindre om, at fonden blev oprettet i henhold til EU-bemyndigelsesloven fra 1990. Fondsmidlerne hidrører fra provenuet af produktionsafgiften på danskproducerede svin og en andel af Promilleafgiftsfondens midler. I henhold til EU-bemyndigelsesloven sammensættes bestyrelsen efter indhentede udtalelser fra de repræsentative brancheorganisationer, de overordnede landbrugsorganisationer, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, og fondens vedtægter godkendes af landbrugs- og fiskeriministeren.

Fondens sammensætning afspejler, at de oprævede produktionsafgifter ikke er skatter og derfor skal anvendes til gavn for det område, der har bidraget med afgifterne. Svineafgiftsfondens formål er at styrke svinesektorens udviklingsmuligheder og konkurrenceevne ved at støtte de i loven fastsatte mål og aktivitetsområder, dvs. vigtige områder som afsætningsfremme, forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, sygdomsforebyggelse og -bekæmpelse og kontrol. Fondens budget og regnskaber godkendes af landbrugs- og fiskeriministeren efter høring af det i henhold til EU-bemyndigelsesloven nedsatte § 2-udvalg, og ministeren kan i henhold til loven ikke stille krav om en særlig anvendelse af fondens midler.

Jeg vil gerne oplyse, at de indsatsområder, hvor fonden i de seneste år har markeret sig, er afsætningsfremme med 21,2 pct., forskning, forsøg og produktudvikling med hele 51,5 pct., sygdomsforebyggelse og -bekæmpelse med 18,8 pct., rådgivning og uddannelse med 2,9 pct. og kontrol med 3,6 pct. Man kan heraf se, at vilkårene for fondens arbejde er lagt i meget faste rammer som følge af lovens bestemmelser. Det udelukker dog ikke, at man vil kunne opfordre fonden til at se på et særligt område, hvor der måtte være behov for det.

Jeg vil gerne sige i denne forbindelse, at jeg synes, det er nødvendigt at advare mod en opsplitning af fonden, fordi en sådan opsplitning

kunne betyde, at særinteresser får en større gennemslagskraft og dermed forhindrer en optimal og velovervejet udnyttelse af midlerne til gavn for hele branchen, ligesom det vil gøre det svært at skaffe penge til en større indsats som f.eks. afsætningsfremme eller national sygdomsbekæmpelse.

Som tidligere nævnt er svinekødssektoren karakteriseret ved at være styret af markedskræfterne, hvilket naturligvis giver erhvervet en meget fremtrædende rolle i udformningen af en udviklingsstrategi. Det statslige engagement i strategien må på den baggrund koncentreres om opgaver, som med fordel vil kunne løses af det offentlige.

Regeringen finder, at den beskrevne statslige medvirken, herunder samarbejde med erhvervet gennem bl.a. Svineafgiftsfonden, udgør et godt grundlag for udvikling af dansk svineproduktion, så området fortsat kan yde sit store bidrag med hensyn til arbejdspladser og eksportindtægter, samtidig med at vi sikrer en fortsat positiv udvikling af sektoren.

Forhandling

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg takker for ministerens svar på forespørgslen.

Jeg er enig i, at det er lykkedes for dansk svineproduktion at nå et sådant omfang, at man både kan forsyne alle i Danmark og have en gigantisk eksport. Svinekød er også et billigt produkt, og det skyldes også den udvikling, de danske svineproducenter har præsteret. Mange kan måske sige, at det næsten er ved at være for billigt, sådan som priserne i supermarkederne er i dag. Samtidig er jeg også glad for, at ministeren vil inddrage såvel økologisk svineproduktion som frilandsproduktion i den handlingsplan, der skal fremlægges til april. Det lover godt.

Jeg er derimod ikke enig, når ministeren siger, at der derfor ikke er brug for yderligere initiativer, og jeg er heller ikke enig i ministerens vurdering af Svineafgiftsfonden.

Først initiativerne: Efter vores opfattelse vil det inden for en overskuelig årrække blive en økonomisk nødvendighed, at der sker en yderligere omlægning. Det er således, at de engelske forbrugere, anført af de engelske supermarkeder, er ved at stille den danske gris stolen for døren. Der lægges op til en beslutning om, at hvis man ikke opfylder mere vidtgående krav

end dem, der kommer fra EU, inden 1999, vil englænderne standse den organiserede import af dansk og hollandsk svinekød. Der er således også af markedsmæssige grunde – ud over de miljømæssige grunde, som jeg nævnte i min begrundelse for forespørgslen – et meget stort behov for en omlægning af svineproduktionen, så vi kan få et produkt, der kan tilfredsstille både hjemmemarkedet og eksporten.

Efter vores opfattelse bør omlægningen ske i 2 trin. Der skal først overgås til frilandsproduktion, og samtidig skal der selvfølgelig startes en udvikling af produktionen af økologisk foder.

Når vi taler om frilandsproduktion, opfatter vi det sådan, at alle dyr skal have adgang til udearealerne. Når det drejer sig om slagtesvin, er der kun tale om kontrollerede udearealer med halmdekke, og når det drejer sig om søer, går de på græs. Vi mener, at erhvervet selv har udviklet dette produktionssystem til et relativt pænt niveau. Der er således i dag 15.000 søer på friland, svarende til 1 pct. af den samlede produktion, og den udvikling er hovedsagelig foretaget af enkelte producenter med beskedne støtte fra forskningen. Hvis denne udvikling ikke skal gå i stå, og hvis den skal få et omfang, så bestanden kommer op over det, jeg kalder den magiske grænse på 5-10 pct., er der brug for yderligere offentlige initiativer i den retning.

Og så tilbage til Svineafgiftsfonden. Det er sådan, at Svineafgiftsfondens midler i princip udskrives som skat, og som konstruktionen er i dag, ender det i realiteten med, at det er de danske slagterier, der bestemmer, hvordan midlerne skal fordeles. Og det er mange penge, det drejer sig om.

Jeg vil ikke sige, at alle midlerne bliver brugt forkert; men jeg vil sige, at man godt kunne være noget mere fremadrettet fra Svineafgiftsfondens side. Det er sådan, at Svineafgiftsfonden og dermed de danske slagteriernes strategi for dansk svineproduktion hidtil har været ført ud fra en fast overbevisning om, at den industrielle gris og den intensive produktion er det bedste. Denne udvikling er baseret på alle fondens midler med undtagelse af nogle småbeløb, og det ønsker vi ændret.

Vi ønsker en ændring i retning af det, som er foreslået af Foreningen af Danske Svineproducenter, og som går ud på, at man opdeler fonden, så den bliver strategifond med en ledelse, der består af repræsentanter for Landbrugsministeriet, forbrugerne og andre, der har indsigt i dansk svineproduktion. En sådan ledelse vil til

stadighed kunne korrigere og fastlægge en strategi for udviklingen af svineproduktionen og samtidig tage ansvar for den, så et bredt panel kan gå ud og forsvare dansk svineproduktion og forklare, hvorfor forholdene nu er, som de er i øjeblikket.

En anden del af forslaget er oprettelse af et producenteråd, som vælges direkte blandt alle de producenter, der leverer svin til slagterierne; det er jo slagterierne, der opkræver en afgift pr. leveret gris.

Vi synes, det er et udtryk for bedre demokrati, når der på den ene side er et råd med repræsentanter for forbrugerne og samfundet, som er med til at fastlægge strategien, og på den anden side er et producenteråd, der udmønter strategien og fastholder udviklingen af produktionen. Det synes vi er en god ting, og jeg er interesseret i at høre, hvordan Socialdemokratiet og regeringen forholder sig til tanken.

Og så til selve det, vi mener der skal til for at fremme en udvikling af frilandsproduktionen og den økologiske produktion. Først og fremmest skal der ske en omlægning af forskningen i retning af udvikling af omstillingen. Det er sådan, at selv om landbrugsministeren siger, at der kun er få midler til økologisk svineproduktion og forskning i frilandsproduktion set i sammenhæng med den samlede forskningsbevilling, ligger det i størrelsesordenen 10:600, hvis man ser på det, der går til økologisk forskning, i forhold til det, der går til forskning i intensiv, traditionel drift. Det skal der laves om på, for det er sådan, at den økologiske produktion og frilandsproduktionen har meget lidt gavn af forskningen i de intensive systemer, hvorimod der vil være mange af de ting, der forskes i og udvikles, når det drejer sig om friland og økologi, som kan have stor betydning for den konventionelle produktion.

Samtidig ønsker vi at ændre og forbedre produktudviklingsordningen. Det er klart et skridt i den rigtige retning, når der nu ligger et lovforslag fra regeringen, som betyder, at egen arbejdskraft kan inddrages i ansøgningerne, men der er stadig væk en begrænsning. Man kan ikke få dækning for anlægsudgifter, og kravet om nyhedsværdi tolkes sådan, at er der bygget ét anlæg af en eller anden type, er det nok. På den måde sker der jo ingen udvikling. Det kræver mange anlæg af samme type, hvis der skal opnås et erfaringsgrundlag.

Vi ønsker også en mere målrettet indsats fra produktudviklingsstøtteordningens side, så den

i højere grad orienterer sig mod det, som vi kalder fremtidens svineproduktion.

Så er der spørgsmålet om en statsanerkendelse af frilandsproduktionen på linje med ø-mærket. Ø-mærket har givet den økologiske produktion i Danmark en utrolig stærk position, og vi mener, at en lignende styrkelse kan ske, hvis man går ind og laver et statsanerkendt mærke med udgangspunkt i det regelsæt, der i dag gælder for Freeland Food A/S, og som er anerkendt af Dyrenes Beskyttelse i Danmark, dyreværnsforeningerne i England og dyreværnsforeningerne i Holland. Det vil være en udmærket ting, hvis Danmark går foran og prøver at fastsætte et regelsæt, som kan få international betydning for produktionen af frilandsgrise.

Det næste punkt er den veterinære beskyttelse. Vi mener, at Danmark igen bør blive en veterinær zone. Dansk svineproduktion og herunder også frilandsproduktionen er utrolig truet af, at man har flyttet de veterinære grænser ud til stald døren.

Samtidig mener vi, at der skal indføres forbud mod, at der handles og transporteres gødning og slam over grænsen. Vi vil også have et regelsæt, der sikrer, at der kommer hegning og skiltning om afstand til offentlig vej, når det drejer sig om udendørs produktion.

Endvidere mener vi, at man bør tage op over for EF helt at fritage økologisk produktion for braklægnings tvangen – og også delvis, når det drejer sig om frilandsproduktionen. Det er sådan, at når søer går på friland og på græs, er det en begrænset foderværdi, der hentes, og det er jo foderoptagelsen, der er kriteriet for, om man må bruge braklægningsarealerne til husdyr. Men det må være muligt at lave det sådan, at der kun er en begrænset braklægningspligt for producenter med frilandsproduktion. Det vil vi arbejde for at få rejst igennem Europa-Parlamentet og igennem Folketinget, og vi håber, at ministeren vil følge det op i Ministerrådet.

Endelig mener vi også, at en egentlig ombygningssupporte bliver nødvendig. Vi har i en anden plan for økologisk omlægning foreslået, at der lægges afgifter på bl.a. halm til omlægning af halmbaserede husdyrssystemer.

Vedrørende offentlige indkøb synes jeg, det er en god ting, at det offentlige går i spidsen, og det er rart, at vi i dag kan meddele, at Folketingets restaurant i anledning af, at vi har svinedebatten, har frilandsgris på menuen. Jeg har også fået en henvendelse fra borgmesteren i Horsens, der gerne vil være med i et fælles udviklings-

projekt, hvor institutionernes merpris bliver dækket dels af staten, dels af kommunerne.

Endelig har jeg som afslutning på min redegørelse et forslag om motiveret dagsorden, som lyder:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget anbefaler, at regeringen ved fastsættelsen af det offentlige vilkår for dansk svineproduktion tilstræber,

- at produktionen er baseret på bæredygtige produktionsformer med henblik på en fortsat udvikling af svinesektoren,
 - at økologisk svineproduktion og frilandssvineproduktion indgår i landbrugs- og fiskeriministerens kommende aktionsplan for økologisk landbrug, og
 - at Svineafgiftsfonden opfordres til at medvirke til opfyldelsen af denne udvikling,
- går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 27).

Jeg fremsætter dette dagsordensforslag på vegne af regeringspartierne, dvs. hr. Erling Christensen, Socialdemokratiet, fru Vibeke Peschardt, Det Radikale Venstre, og fru Sonja Albrink, Centrum-Demokraterne, samt undertegnede fra Enhedslisten.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår i debatten.

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Hvis de signaler fra England, som hr. Bent Hindrup Andersen beskrev, er rigtige, tror hr. Bent Hindrup Andersen så ikke, at svineproducenterne og de danske slagterier selv kan opfangе de signaler, uden at landbrugs- og fiskeriministerens skal indblandes i det?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg forstår hr. Bent Hindrup Andersen og de øvrige forslagsstillere sådan, at dagsordensforslaget er udtryk for gode intentioner vedrørende dyrevelfærd, bedre produktionsformer, økologi osv., men når jeg læser dagsordensforslagets første pinds sidste linje, hvor det hedder »med

henblik på en fortsat udvikling af svine-sekto-
ren», forstår jeg det sådan, at forslagsstillerne
mener, at man skal have et øget antal fedesvin i
Danmark fremover. Hvis det er rigtigt forstået,
må vi sige, at det er vi ikke umiddelbart enige i.

Derudover vil jeg godt spørge hr. Bent Hind-
rup Andersen vedrørende bemærkningerne om
Svineafgiftsfonden og det producentråd, som
annonceres dér, om valgproceduren skal forstås
sådan, at man fremover skal stemme i forhold til
antal hoveder i stedet for antal hoveder, eller
sagt på en anden måde: Er det aktieselskabs-
valgreglerne, man foreslår anvendt, eller er det
de gammelkendte andelsprincipper, der skal
anvendes i valgproceduren?

(Kort bemærkning).

Niels Højland (FP):

Jeg står her med dagsordenens forslaget fra
Enhedslisten, hvor der står, at økologisk svine-
produktion og frilandssvineproduktion skal
indgå i landbrugs- og fiskeriministerens kom-
mende aktionsplan, og det kunne da være sjovt
at vide, hvilken plads den skal have i den
aktionsplan.

Der står også, at Svineafgiftsfonden opfordres
til at medvirke til opfyldelse af denne udvikling.
Det kunne være interessant at vide, om man
havde diskuteret med dem, der har indbetalt til
Svineafgiftsfonden, om de er indstillet på at
medvirke til den udvikling i så høj en grad, som
man lægger op til her.

Det er jo in for tiden at diskutere økologisk
produktion, og hvad der følger dermed, men
det er jo en kendsgerning, at hvis forbrugerne
vil have en økologisk produktion, så betaler de
også prisen, og så skal den økologiske produ-
ktion nok komme ganske af sig selv. Det er, som
om man kan ane i denne debat, at der er nogle,
der mener, at man har nogle producenter i Dan-
mark, som faktisk er mere eller mindre ligeglade
med, hvordan dyrene bliver passet, og hvordan
svinene opfedes, og det tror jeg er en helt forkert
opfattelse.

Min opfattelse er i hvert fald, at langt de fleste
landmænd har stor interesse i at passe og pleje
deres dyr på en god og forsvarlig måde. Der er
også mange, der ønsker at gå over til økologisk
produktion, men der er jo mange forhindringer.
Man har jo faktisk set her på det sidste, at et af
de største sygdomsudbrud, man har haft, netop
var i en frilandsbesætning, og så er det jo et
spørgsmål, hvor godt sådan en frilandsbesæt-
ning har haft det.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg skal ikke foruddiskontere min ordfører-
tale, men jeg vil godt sige, at jeg ikke tror, de danske
svineproducenter er ligeglade – ikke i dag i
hvert fald. Efter hvad man kunne læse i pressen
i går, ser de ud til at være ret glade, og de ser
glade ud med tanke på fremtiden.

Når hr. Touborg roser de gode intentioner,
der ligger i forslagsstillerens første pind i dags-
ordensforslaget, kan jeg godt forstå det, og det
siger jeg da tak for. Hr. Touborg må da være
klar over, at den lovgivning, vi har vedtaget her
i Folketinget, naturligvis er grundlaget for det,
der står i dagsordensforslaget. Jeg behøver vel
ikke at sige, at det handler om landbrugslov,
dyreværnslov, miljøkrav og kvalitetskrav i
øvrigt. Eller er det bagstræberisk, det, som hr.
Touborg er ude på?

Tilsvarende må jeg sige til hr. Højland, at når
landbrugsministeren her i Folketinget har til-
kendegivet at ville fremkomme med en aktions-
plan, er jeg da sikker på, at det har meget stor
opbakning set i relation til, at det er dér, land-
bruget kan hente de store priser. Så selvfølgelig
vil der blive opbakning alle steder fra til det
område her; det er der ingen tvivl om.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er til hr. Christian Mejdahl. Jeg synes, at de
fleste af det danske landbrugs svineproducenter
indtil nu i hvert fald har vist, at der skal andet
end penge til, eller rettere sagt: De skal have en
tvang ned over sig, hvis de skal begynde at føl-
ge vores intentioner på dyrevelfærds- og miljø-
området.

Det er da dejligt, at der nu kommer penge bag
det også i forhold til eksporten, men tænk, hvis
der skete det, at englænderne pludselig fandt ud
af, som de gør på andre miljøområder, at de var
hammerligeglade, skulle det så gå ud over vores
grise, så de skulle blive ved med at have de for-
færdelige vilkår, de har i dag?

Jeg ved ikke, hvor meget hr. Mejdahl kender
til dyreforsøgsloven, men jeg kan fortælle hr.
Mejdahl, at under dyreforsøgsloven er grisene
betydelig bedre beskyttet, end de er under dyre-
værnsloven, sådan som den praktiseres.

Jeg ville – hvis jeg var stillet over for det fryg-
telige valg – betydelig hellere være forsøgsgris,
end jeg ville være industrigris under de vilkår,
som man byder industrigrisene i dag.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Til hr. Christian Mejdahl vil jeg sige, at det havde været godt, hvis dansk landbrug var gået i spidsen, sådan at der var en overproduktion af frilandsprodukter og økologiske produkter måske på linje med den overproduktion, der er af andet svinekød.

Tulip International i England har jo længe efterspurgt denne vare, og nu varer det ikke længe, før de engelske supermarkedskæder tager sig sammen og siger, at nu er det slut.

Det er klart, at der sandsynligvis også ligger nogle protektionistiske interesser bag sådan en beslutning i England, hvis den bliver bakket op af regeringen, men jeg kan ikke se, hvorfor man skulle gøre det. Når der er en efterspørgsel på de varer i England, hvorfor skal man så ikke opfylde den, uanset om der er trusler fra de engelske forbrugere med hensyn til, om de vil have det eller ej? Det må da være sådan, at dansk landbrugs fornemste opgave er at producere de varer, der er efterspørgsel efter. Og nu er der en meget stor efterspørgsel efter frilandsprodukter og økologiske produkter.

Dansk landbrug har, som jeg nævnte før, i et vist omfang taget initiativer, men det er de få producenter, som har udviklet produktionssystemet, der har taget hele slæbet og taget imod alle øretæverne. Forespørgselsdebattens formål er at skabe en opbakning og en anerkendelse af den udvikling og at give muligheder for, at den får bedre vilkår fremover.

Til hr. Kristen Touborg vil jeg sige, at det, vi mener med udviklingen af svineproduktionen, er meget godt dækket ind af det, Erling Christensen sagde, ...

Formanden:

Hr.!

Bent Hindrup Andersen (EL):

... hr. Erling Christensen sagde, forstået på den måde, at det også drejer sig om at udvikle den i kvalitet, og det, som så formodentlig står tilbage, er spørgsmålet om, hvor stort omfanget af dansk svineproduktion skal være.

Vi har regnet på det, og det kan godt teoretisk set lade sig gøre at omlægge dansk svineproduktion til en økologisk produktion af det omfang, der eksisterer i dag, hvis man indregner nogle forskellige forhold, som jeg gerne vil komme ind på senere.

Der spørges fra Fremskridtspartiet, hvilken plads det skal have. Det kan man selvfølgelig diskutere. Vi mener, at den økologiske produktion og frilandsproduktionen skal have en meget fremtrædende plads i aktionsplanen og med hensyn til den offentlige støtte, men vi ved jo udmærket, at det er noget, vi ikke er enige om. Hvis bare pladsen bliver mere fremtrædende end nu, så har vi nået et vigtigt mål.

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Jeg takker fru Margrete Auken for belæringen, men jeg forstår knap nok, at den blev affødt af mit spørgsmål til hr. Bent Hindrup Andersen. Jeg mener, mit spørgsmål var særdeles relevant.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Det er jo godt nok, at hr. Bent Hindrup Andersen siger, at han føler sig godt dækket ind af det, hr. Erling Christensen sagde. Problemet var jo bare, at hr. Erling Christensen ikke svarede på mit spørgsmål, så hvordan hr. Hindrup Andersen kan være dækket ind af det, er sådan set ret uforståeligt for mig.

Der blev nemlig ikke fra hr. Erling Christensen svaret på, om ordet udvikling i dagsordensforslaget betyder flere svin i Danmark. Svaret på det har vi stadig væk til gode, også selv om hr. Bent Hindrup Andersen mener sig dækket ind af de udtalelser, hr. Erling Christensen er kommet med.

Hr. Erling Christensen siger, at SF er bagstræberisk, og at de intentioner, det drejer sig om, ligger i landbrugslov m.v. Jeg kan meddele hr. Erling Christensen, at jeg er rimelig bekendt med, hvad der ligger i landbrugsloven, så det er der sådan set ikke noget problem i. I SF er vi sådan set ikke så glade for alt for mange intet-sigende dagsordensforslag; vi vil godt have dem udlagt, så vi ved, hvad det er, dagsordensforslagsstillerne mener.

Endelig vil jeg sige, at jeg stadig mangler svar fra hr. Hindrup Andersen på, om det er andelsprincippet, man skal anvende i forbindelse med valgproceduren til Svineafgiftsfonden, eller om det er Enhedslistens agt, at man skal til at overgå til aktieselskabsprincippet.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er normalt en god idé, når man fremsætter dagsordensforslag, at teksten enten er formule-

ret sådan, at den umiddelbart kan forstås, eller at det i hvert fald som et minimum er muligt for forslagsstillerne efterfølgende at udlægge teksten, så det er muligt at få at vide, hvad den indebærer. Derfor synes jeg, at hr. Kristen Touborgs spørgsmål er yderst relevante, og at det må kunne lade sig gøre at svare mere præcist på dem, end det er sket hidtil fra forslagsstillerens side.

»En fortsat udvikling af svine sektoren« må betyde, at udviklingen fortsætter, som den har gjort hidtil. Og hvad er det for en udvikling, der har været hidtil? Det er jo bl.a. en strukturudvikling med flere og flere store industrisvinefarme. Er det den udvikling, der skal fortsætte ifølge dagsordenen? Eller går man ind for at lave en anden strukturudvikling, hvor man bremser udviklingen med de store svinefarme, som øger forureningen, som giver mere smittepres, mere salmonella? Hvad er det for en udvikling, forslagsstillerne gerne vil have fortsat?

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Det var et spørgsmål til fru Margrete Auken. Nu er hun lige her i mit synsfelt.

Jeg tykkes, at fru Margrete Auken kom med noget af en svinsk påstand; fru Margrete Auken påstod nemlig, at det var forfærdelige forhold, svin lever under i dag.

Derfor er mit spørgsmål til fru Margrete Auken, så debatten ikke skal afspores: Hvornår har fru Margrete Auken sidst været i en dansk svinestald? På baggrund af de udtalelser, der kom, kunne man godt tro, at det i hvert fald ligger tilbage i det forrige århundrede.

Vi kan også diskutere, hvorvidt en gris har det bedre ved at gå ude i f.eks. regnvej og frostvej end ved at være inde i en god lun stald. De faktiske forhold er jo sådan, at søernes årsgrise bliver større år for år, og et dyr, der får større afkom og giver et stort udbytte, er som regel et dyr, der har det godt.

Det er også et faktum, at sygdom også flourer blandt de grise, der går ude. Så jeg tykkes ikke, at vi ensidigt kan påstå, at en gris, der går ude, automatisk har det bedre end en gris, der går inde. Det er jo sådan både med høns, duer, kaniner, og hvad vi nu har, at hvis de yngler godt, er det, fordi de har det godt – ellers går yngeeffekten ned ligesom hos mennesker.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne svare på SF's spørgsmål om, hvad vi mener med ordet udvikling. Når det drejer sig om omfang og antal, mener vi, at det nuværende omfang og antal godt kan omlægges til økologisk produktion; det er det, vi har sagt. Vi mener på lang sigt, at det er en følsom situation at have en produktion, der bygger på så stor import af næringsstoffer, som finder sted ved den måde, man producerer de danske grise på i dag. Vi vil gerne vise, at man kan reducere den import og skabe næringsstofbalance og alligevel opretholde den produktion, vi har i dag.

Vi mener ikke, at man skal begynde at tale om indskrænkning af dansk svineproduktion, før man har nogle alternativer i form af opbygning af en selvforsyning på andre områder. Det vil vi komme tilbage til; det er et meget langsigtet spørgsmål.

Med hensyn til det, det drejer sig om i dag, vil jeg vende tilbage til SF's spørgsmål. På et møde for nylig i Silkeborg fremlagde SF sit syn på det, og det gik ud på, at vi skulle ned på en svineproduktion på 2 millioner slagtesvin om året, gerne så hurtigt som muligt, og det mener jeg er fuldstændig eventyrpolitik at foreslå i Danmark i dag. Men jeg vil gerne høre, om det er det, SF vil.

Med hensyn til organisering af Svineafgiftsfonden vil jeg gerne sige, at hvis det står til os, skal det selvfølgelig fastholdes, at det skal være på andelsbasis: én mand én stemme og ikke efter hoveder. Men det må jo tages op i forhold til organiseringen af den.

Det, som vi synes er vigtigt, er, at der bliver tale om et mere direkte valg til ledelsen fra producenterens side, og at der kommer en strategioverbygning ind, som har en rådgivende og vejledende funktion med hensyn til, hvordan dansk svineproduktion skal udvikles. Det er vigtigt, at man får det tætte forhold mellem forbrugerorganisationer, velfærdsorganisationer, miljøorganisationer, andre organisationer og ministerierne i en sådan fastlæggelse af strategien.

Til sidst vil jeg sige til hr. Aage Brusgaard, at det, der er ved en udegris, er, at den har nogle andre muligheder, end den har indendørs, for at opfylde sin grundlæggende adfærd. Det er jo ikke det samme som at sige, at den altid bliver behandlet ordentligt, og at driften altid er vel-drevet, når det drejer sig om udendørsproduktion, men i det væsentligste har man langt flere

muligheder i en udeproduktion for at opfylde grundlæggende krav som temperaturregulering for grisen selv, at den kan fylde vommen med græs, så den kan blive mæt, og alle de ting, hvis fravær er en stor stressfaktor for bl.a. drægtige søer.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Til hr. Christian Mejdahl vil jeg gerne sige, at jeg bestemt ikke mente, at spørgsmålet var irrelevant, og man kunne også høre på hr. Aage Brusgaard, at det var et meget relevant spørgsmål.

Det er et spørgsmål, om det skal være sådan, at det udelukkende er det, der er økonomisk smart, der skal dirigere vores landbrug. Man kunne jo høre på hr. Aage Brusgaard, at bare det giver, bare der er yngel, bare der er produktion, så har de det godt. Hr. Aage Brusgaard nævnte vist oven i købet hønsene, hvor de, der står under forhold så rædselsfulde, at vi virkelig ikke kan være det bekendt, lægger mange æg.

Så vil jeg sige til hr. Aage Brusgaard: Jeg har faktisk ikke set et landbrug i forrige århundrede; jeg er altså kun halvtreds. Men jeg ved fra andre sammenhænge, at i forrige århundrede gik grisene i stor udstrækning ude, og jeg tror, de havde det bedre. I min barndoms landbrug var de inde, men de havde det bedre end det, jeg har set i dag, bl.a. kunne vi børn færdes frit i de stalde – det må man ikke i dag, for det er for farligt. Det er også et dårligt tegn.

Så vil jeg endelig fortælle hr. Brusgaard, at jeg i sommer var med Dyreforsøgsrådet på et meget, meget grundigt besøg på Foulum. Og det var dér, jeg konstaterede, at når jeg kom og spurgte om f.eks. metabolismebure – det er sådan nogle bure, man sætter dyrene ind i, hvor de næsten ikke kan røre sig, og hvor man skal lave nogle stofskifteforsøg, og hvor jeg hidtil havde ment og sådan set stadig væk mener, at de burde ind under forsøgstilladelse, for at de overhovedet skulle have lov til det – kunne jeg godt forstå, at folkene på Foulum løftede øjenbrynene og stirrede måbende på mig, når vi så, hvordan søerne stod i hele forsøget. Under de mest moderne vilkår, man overhovedet kan se i svineproduktionen, var søernes opstalding på Foulum gruopvækkende. Vi så i øvrigt også forfærdelige ting med fjerkræ og med ræve; det er en anden side af sagen.

Der er noget, der tyder på, at hvis det er økonomien, der skal drive det her, så er fanden løs.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Hr. Touborg bad igen om at få udlagt teksten i den første pind i dagsordensforslaget.

Siden har hr. Bent Hindrup refereret fra et møde i Jylland, hvor SF skulle have sagt, at det, man ønsker, er 2 millioner svin om året, altså en tiendedel af det, man har i dag. Jeg kan forstå, at det man så vil i SF, må være det, som fru Margrete Auken just sagde: Man vil tilbage til 1950'erne til »min barndoms landbrug«, 2 millioner svin, en tiendedel produktion, en tiendedel arbejdspladser, en tiendedel eksportindtægter, og sådan kan vi gå hele vejen rundt.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad det er, SF så vil erstatte den produktion med, erstatte den indtægt med, erstatte de arbejdspladser med. Grundlæggende er det jo »min barndoms landbrug«, vi snakker om – 1950'erne i stedet for 1995.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er jo trist, at Socialdemokratiet kun kan forestille sig, at tingene enten kan være, som de er nu, eller som de var i fortiden. Lidt fremtidsorientering en gang imellem ville være befriende.

Men mit ærinde er at spørge hr. Bent Hindrup Andersen en gang til om strukturudviklingen inden for svine sektoren. Hvad betyder den formulering, der ligger i dagsordenens første pind, at man satser på en fortsat udvikling af svine sektoren?

Den udvikling, vi har set frem til i dag, har været stadig flere større brug under industrilignende forhold. Kæmpe svinefarme med over 10.000 svin blomstrer op i landskabet med forurening og dyreetiske problemer til følge. Er det den udvikling, man ønsker at fortsætte eller ej?

Formanden:

Hr. Christian Mejdahl for en kort bemærkning. Hr. Bent Hindrup Andersen og hr. Kristen Touborg er også skrevet op.

Vi har nu indtegnet, så der i alt vil have været 18 korte bemærkninger, inden vi overhovedet kommer i gang med den sædvanlige ordførerrække, så skal vi ikke sige, at når vi er igennem dem, der er indskrevet nu, går vi over til den almindelige debat?

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Jeg vil godt spørge fru Margrete Auken, hvordan fru Margrete Auken måler, om en gris har det godt. Er det ved at sætte sig selv i grisens sted, eller hvordan? Hvis det er det, der er målestokken, er det jo ikke sikkert, det er den rigtige at bruge.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Først vil jeg gerne sige til hr. Erling Christensen, at jeg ikke har sagt, at vi skulle tilbage til den svineproduktion, der var i min barndom; den var nemlig heller ikke god nok.

Jeg ser meget gerne, at vi får meget til at blive som hos frilandsgrisene. Det er bestemt den vej, vi skal. Det, jeg har set på Bygholm, har været fantastisk flot. Kunne vi udvikle forskningen og produktionen videre i den retning, synes jeg, at det er den vej, vi skal.

Jeg mener, at grise er forholdsvis intelligente, men jeg har hidtil ment, at Socialdemokrater var klogere. Det vil jeg tage op til overvejelse herefter.

Til hr. Christian Mejdahl vil jeg gerne sige, at hvis hr. Christian Mejdahl ikke kan se, når der er tale om dyrplageri, så er der noget galt med hr. Christian Mejdahls sanser, og også hvis han ikke kan se, at burhøns er dyrplageri.

Jeg erindrer engang, der var en debat i fjernsynet i udsendelsen Bytinget, hvor den nu afdøde dyrepysykolog Holger Poulsen blev spurgt af en af de såkaldte ægproducenter – det var altså ikke en høne, men en af de andre ægproducenter – om han kunne bevise, at det dér med burhøns var dyrplageri. Så stak Holger Poulsen i sin karakteristiske latter og sagde: »Ha, den får du mig ikke med på. Jeg kan se det.«

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Hr. Bent Hindrup Andersen udlægger dagsordensforslaget sådan, at man lige kan klare det, der kræves i dag, af svineproduktionen. Jeg forstår det sådan, at det lige kan gå an, og det betyder ingen udvidelse ud over det, vi har i dag. Og jeg forstår, at det også er Socialdemokratiets udlægning af dagsordenspunktet.

Så vil jeg godt lige ind på det citat, som hr. Bent Hindrup Andersen kommer med: En SF'er har været til møde i Silkeborg, og han har udtalt, at vi burde ned på 2 millioner fedesvin.

Jeg skal ikke gå voldsomt ind i den debat, da jeg ikke var til stede på mødet, men jeg vil godt sige, at det forekommer mig meget lavt, og samtidig sige, at det har SF ikke stillet forslag om her i salen.

Men vi tror på den anden side, at skal vi lave kvalitetsproduktion efter den model, som SF går ind for, altså med økologisk forsvarlig produktion, så vil det indebære en vis reduktion af svineantallet i Danmark i årene fremover. Til gengæld må man sige, at en bedre kvalitet altså også betyder en højere pris pr. kilo, og derfor er det ikke oplagt, at vi får indtægtsnedgang i eksporten. Det kan udmærket være sådan, at vi via en højere pris opretholder eksportindtægten.

Formanden:

Så er det hr. Bent Hindrup Andersen for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er svært at nå i korte bemærkninger at svare på alle spørgsmålene. Det er ikke ond vilje.

Nu skal jeg tage det med strukturen op. Det, vi ønsker, er, at der udbygges regelsæt omkring produktionsfællesskaber, så især de mellemstore brug kan begynde at få en rationel økologisk omlægning. Vi er heller ikke begejstret for store svinebrug med store enheder. Vi mener, det er uklogt at have det, og vi mener også, det er rimeligt, at der – sådan som landbrugsloven har sat en grænse for det – skal være reel harmoni mellem produktionen og det tilhørende landbrugsareal.

Så kommer spørgsmålet, om vi egentlig vil udbygge den danske svineproduktion. Det mener vi er uklogt. Det er sådan, at selv med den produktion, vi har i dag, importeres der utrolige mængder af næringsstoffer – det er bl.a. sojaskrå fra USA – som betyder, at man i sidste ende lægger sit lod for fremtiden i USA's lomme. De kan standse vores køb, og de kan sætte priserne, som de vil.

I dag er det fordelagtigt for dansk svinebrug at importere i det omfang, og det er også nødvendigt, hvis man ikke begynder at lægge om til økologisk brug, hvor man til den yderste grænse genbruger alt affaldet fra køkkenet og fra levnedsmiddelindustrien og også får slammet tilbage på markerne. Der skal selvfølgelig ske en rensning af slammet, før det skal tilbage. Men det er uklogt at gøre det for stort, og vi vil ikke arbejde for at fremme et større omfang af dansk svineproduktion.

Erling Christensen (S):

Danmarks store fødevarerindustri skaffer, som det er nævnt i dag, over 50 mia. kr. i eksportindtægter. Den repræsenterer godt 30 pct. af industriens samlede omsætning, og fødevarerindustrien er arbejdsplads for hver fjerde industriarbejder her i landet. Med ca. 20 mia. kr. i eksportindtægter ud af de 50 mia. kr. og de mange arbejdspladser er dansk svineproduktion af stor betydning for vort land.

Særlig i de seneste år er der sket en voldsom udvikling i svineproduktionen og eksporten. Det har ført til en vigtig diskussion om miljø, sundhed, dyreetik, medicinrester i fødevarer og økologi.

Overordnet set var det jo også alle de her nævnte problemområder, vi talte om, da vi sidste år vedtog landbrugsloven. Der skal være ordnede og kontrollerede forhold på alle områder. Der skal være harmoni og bæredygtighed i landbrugsbedriften. Forbrugernes tillid til fødevarernes kvalitet bygger på producentens og industriens troværdighed. Det er den grundlæggende betingelse for afsætning til overpris, merpris for danske fødevarer, og det er jo så udmærket beskrevet i landbrugsministerens indlæg.

For Socialdemokratiet er det afgørende, at vores landbrugsproduktion sker på et miljø-mæssigt og økonomisk bæredygtigt grundlag: Mere grønt, mere økologisk, mere etisk, mere sundt! Derfor er det også helt uacceptabelt, når vi i f.eks. tv bliver præsenteret for tilsyneladende uhammet forbrug af antibiotika som sygdomsforebyggende foderstoffer til grise eller nu på det seneste helt bevidst svindel med økologisk mælk.

Sådan nogle enkelttilfælde er forfærdelig skadelige og ødelæggende for tilliden til kvaliteten og indholdet i de fødevarer, vi spiser.

Nej, jeg tror ikke på, at al dansk landbrugsproduktion bliver økologisk, men jeg er ikke i tvivl om, at den ene procent, økologisk produktion udgør i dag, bliver forhøjet i fremtiden. Jeg er heller ikke i tvivl om, at vi lige nu står midt i en omstillingsproces, som betyder mere hensyn til dyrevelfærd, etik, mindre forbrug af forebyggende medicin og mere og bedre kontrol af produktionsprocessen, og i den forbindelse vil fritgående grise jo også have deres berettigelse.

Hvor stor en del de fritgående grise skal udgøre af hele svineproduktionen afhænger helt af, om denne produktionsform kan leve op til kravene til miljø, sundhed og økonomi. Selv om

produktionsformen med fritgående grise fik et alvorligt tilbageslag sidste efterår, er vi i Socialdemokratiet parat til at give produktionen en chance for en større udbredelse, men det afhænger jo helt af arbejdsindsatsen fra ordføreren for forespørgerne, som jeg er bekendt med er leder af et forskningsprojekt ved Bygholm ved Horsens.

Jeg er også sikker på, at bestyrelsen i Svineafgiftsfonden også vil tilgodese forskningen vedrørende fritgående grise.

Forbrugerrådets og Arbejderbevægelsens Erhvervsråds repræsentanter i fondsbestyrelsen er helt sikkert enige med mig om, at billedet af fritgående grise er mere tiltalende end etagesvin i mørke stalde. På samme måde vil forbrugerne selvfølgelig vælge.

Men det er altså markedskræfterne, der bestemmer svinesektorens muligheder overordnet. Vi er i Socialdemokratiet meget opmærksom på de muligheder, Folketinget og regeringen har for at påvirke svineproduktionen på en sådan måde, at vi som forbrugere får vores forventninger til, hvad vi putter i munden, opfyldt. Flere og flere har og får råd til at betale mere for mere grønne, mere økologiske varer. Og som det er nævnt af ordførerne, er der kommuner, der siger, at det vil de prioritere. Det synes jeg er en god idé, en meget god idé, men ligesom forbrugerne må kommunerne så over deres budget finde ud af, hvordan de vil finde pengene til det.

I Socialdemokratiet ønsker vi stadig en fortsat udvikling af svine sektoren som leverandør til fødevarerindustrien, som vi tror på fremover også skal være et af erhvervslokomotiverne. Det er det, regeringen gav udtryk for i erhvervsredegørelsen for 1993. Derfor støtter vi også dagsordenen. Vi synes, det lyder spændende at få vurderet den økologiske svineproduktion i ministerens økologiske aktionsplan. Og jeg håber, denne aktionsplan for økologi vil give nogle svar, vejledninger eller pejlemærker for udviklingen af netop den økologiske animalske produktionsform.

Opprioriteringen af den forebyggende veterinære sundhedsforskning er også et væsentligt element i den fremtidige udvikling af dansk svineproduktion.

Jeg er sikker på, at selv om det ikke umiddelbart ser ud til, at der eksisterer et erhvervs-mæssigt potentiale inden for alternativ svineproduktion, vil Svineafgiftsfondens bestyrelse med landbrugsministerens godkendelse også støtte forskning og udvikling i alternative produk-

tionsformer. Jeg tror ikke, man vil sidde Folketingets opfordring overhørig.

Jeg kan også se på fordelingen af fondens midler i 1993-94, at af de mange penge, fonden har til sin rådighed, bruger man næsten to tredjedele til forskning, forsøg og produktudvikling og næsten en femtedel til sygdomsforebyggelse og sygdomsbekæmpelse, så det er altså ikke alene et spørgsmål om den industrielle produktion, som det er blevet sagt her i et indlæg.

I Socialdemokratiet støtter vi den udvikling, som landbruget har gennemløbet siden 1987 startende med vandmiljøplanen og til Bæredygtighedsudvalgets arbejde og betænkning.

Føteprogrammet og nu sidst finanslovens 1,5 mia. kr. til fødevarerforskning m.v. de næste fire år – det er en god basis at bygge fremtiden på. Det er som sagt ikke planøkonomi, men markedskræfterne, der også styrer dansk svineproduktion. Derfor må Socialdemokratiet også støtte regeringens strategi: At produktionen skal lave sunde og ernæringsrigtige fødevarer uden indhold af medicinrester. Fremstillingen skal ske under hensyn til miljø, arbejdsmiljø, dyrevelfærd og etik. Derfor skal de offentlige støtte-midler bruges til forskning, produktudvikling, fødevareteknologi, levnedsmiddelkontrol, markeds-mæssig indsats og fremme af økologisk produktion generelt.

Set i forhold til konkurrenterne på eksportmarkedet, særlig Holland, ser dansk svineproduktion ud til at være godt klædt på og have et godt udgangspunkt for også i fremtiden at være i stand til at konkurrere på verdensmarkedet. Og det handler også om økologi, hvor GATT-aftalen måske gør forespørgerens bemærkning om økologi og brak helt overflødig.

Christian Mejdahl (V):

Hvis spørgsmålet om en strategi for udvikling af dansk svineproduktion havde været stillet til danske svineproducenter, danske slagterier eller Landsudvalget for Svineproduktion, så ville svaret have været interessant. Hermed siger jeg, at spørgsmålet er relevant, men jeg synes, det er stillet til den forkerte.

De, der i særlig grad har indflydelse på udviklingen af dansk svineproduktion og dermed også har ansvaret for den, er erhvervet selv. Det er også erhvervet selv og den enkelte bonde, der er bedst til det. Men jeg skal dog erkende, at politikere og i særlig grad landbrugs- og fiskeriministeren også har et ansvar for at lægge de overordnede politiske rammer,

som produktionen foregår inden for, og derfor har jeg også lyttet spændt til ministerens svar.

Med en årsproduktion på omkring 20 millioner slagtesvin er svine-sektoren den enkeltsektor inden for landbruget, der spiller den største rolle. Det gælder både, når vi ser på beskæftigelse og valutaindtjening. Slår vi mælk og oksekød sammen og måler på bruttofaktorindkomsten, er de to sektorer, altså svin og kvæg, rimelig jævnybrdige.

I en tid, hvor udviklingsmønsteret, hvad angår antallet af landbrugsbedrifter, er faldende, kan svine-sektoren som den eneste bryste sig af, at der bliver flere heltidsbedrifter. Det står at læse i en publikation fra Statens Jordbrugsøkonomiske Institut, som hedder »Landbrugets økonomi efter år 1994«. Tallet er i 1993-94 opgjort til 9.600 heltidsbedrifter.

Endelig kunne vi læse i Jyllands-Posten i tirsdags, at på grund af en faldende svineproduktion i EU, specielt i Tyskland, tegner prisrelationerne sig lysere i sidste halvår af 1995, hvor der er udsigt til en prisstigning fra 9,30 kr. til op imod 11 kr. pr. kg.

I Venstre kipper vi med flaget for denne udvikling og for de lysere markedsudsigter – de er absolut tiltrængt – men også for den kvalitetsforbedring, der er sket over en lang årrække, og som vil fortsætte. Gennem målbevidst avls-, fodrings- og forskningsindsats er det lykkedes at erstatte adskillige kilo fedt flæsk på hver gris med godt kød. Det resultat i sig selv er beundringsværdigt.

Nutidens og fremtidens forbrugere stiller imidlertid andre krav, end fortidens forbrugere gjorde, og enhver producent gør klogt i at lytte til forbrugernes reelle ønsker. En mæt forbruger stiller større krav til produktet, end en sulten forbruger gør. Forbrugerkravet er vel den største udfordring for danske svineproducenter i dag. Fødevarer skal være sundere og friskere og være i en pæn indpakning. De skal være salmonella-fri og uden antibiotikarester. Det får forbrugerne så, og det er de fleste tilfredse med. Så langt så godt.

Men i dag er der også forbrugere, som interesserer sig for, hvordan de sunde, friske og pæne fødevarer er produceret, hvilke staldsystemer dyrene har gået i, hvor stor besætningen har været, hvad slags foder dyrene har fået, om fødevarerne kommer fra en økologisk produktion osv.

De forbrugere, der spørger sådan og vil betale disse fødevarers merpris, skal også kunne få dem. Det er Venstres opfattelse.

Men i Venstre spørger vi: Hvad er økologiske produkter? I Danmark har vi nogle veldefinerede krav, men hvordan er de økologiske regler i de øvrige EU-lande? I Tyskland har de otte økomærker. Hvor mange forskellige er der i hele EU, og hvad dækker de over? Det er fint nok, at ministeren vil skride hårdt ind over for misbrug af økomærket. Men ved forbrugerne, at 15-25 pct. af det foder, der bruges på en økologisk bedrift i Danmark, må indkøbes som ikkeøkologisk foder, og at 25 pct. af gødningen må være ikkeøkologisk gødning?

Sådanne spørgsmål bør landbrugs- og fiskeriministeren søge svar på og oplyse forbrugerne om, så ingen køber katten i sækken.

Det er Venstres opfattelse, at regeringen og Folketinget må tilrettelægge en landbrugspolitik, som gør det muligt for landbrugserhvervet at opretholde en stor produktion af sunde kvalitetsfødevarer, og som også gør det muligt for erhvervet at imødekomme specifikke forbrugere ønsker fra de forbrugere, som vil betale for det.

Vi er også af den opfattelse, at de midler, som vi via lovgivningen kanalisere over i Svineafgiftsfonden, skal bruges efter fondens formålsparagraf, og at de skal administreres af erhvervet selv. Det er vigtigt for mig at præcisere det her, og her bakker jeg ministerens advarsel op. Mig bekendt bruges der allerede penge fra Svineafgiftsfonden til at belyse alternative produktionsmetoder og produktionssystemer. Vi vil derfor godt være med til at anbefale regeringen, at den tilstræber at opfordre Svineafgiftsfonden til at medvirke til at udvikle svinesektoren, så produktionen er baseret på bæredygtige produktionsformer, og at økologisk svineproduktion og frilandsproduktion indgår i ministerens aktionsplan for økologisk landbrug.

Dermed har jeg også tilkendegivet, at Venstre stemmer for den dagsorden, som regeringen og Enhedslisten har foreslået.

Afslutningsvis vil jeg gerne præcisere i forlængelse af de korte bemærkninger fra før, at Venstre selvfølgelig er imod dyrplageri, men det er ikke den letteste sag i verden at finde ud af, hvordan dyr befinder sig bedst. Høns, der går i flok, kan f.eks. finde på kannibalisme, og der er også andre ulemper ved nogle af de, må jeg sige nostalgiske systemer, som blev beskrevet her fra talerstolen før. Derfor er der behov for, at vi også forsker i dyrevelfærd.

Henning Grove (KF):

Efter at have hørt hr. Bent Hindrup Andersens indlæg har jeg forstået årsagen til, at vi skal have denne her forespørgsel. Hr. Bent Hindrup Andersen vil have flere penge til sin forskning i frilandsgrise, det har han ikke haft nok af, og derfor skal der nu stilles en forespørgsel, så hr. Bent Hindrup Andersen dels kan få nogle flere penge fra staten, håber han, dels ville han gerne have sin snabel ned i Svineafgiftsfonden. Det må være den reelle årsag, for efter hvad jeg har læst og undersøgt, er Svineafgiftsfonden altid klar til at se fremad og også klar til, hvis man kommer med et godt forskningsprojekt, at støtte det.

Det kan vi egentlig se af den udvikling, som dansk svineproduktion har haft de sidste 25 år. Det har jo været en fantastisk udvikling, og den er baseret på, at man i produktionen har været klar til at gå ind i forskningsopgaver, og når forskningsresultaterne har ligget der, har man været i stand til at formidle det ud til producenterne, så de har udnyttet det.

Hvis vi ser på Holland, der måske for 10 år siden var førende på dette område i Europa, så ser vi, at dansk svineproduktion har overtaget denne førerstilling, og det i kraft af at man har udnyttet forskningsresultaterne, men også at man har lyttet til forbrugernes krav.

Og det er da rigtigt, som der tit bliver sagt: Forbrugerne ændrer deres krav hele tiden. Det har jeg også forståelse for at svineproducenterne er klar til, men man gør det selvfølgelig ikke fra den ene dag til den anden, for det skal også være bæredygtigt, det, man laver. Men jeg er ikke i tvivl om, at hvis frilandsgrise, økologiske grise, vil blive et stort krav fra forbrugerne, så vil en del af svineproduktionen blive lagt over i denne retning.

Jeg synes også, det var lidt spændende at høre den diskussion under de korte bemærkninger, der var imellem Enhedslisten og SF. Jeg må da sige, at Enhedslisten ikke er nær så planøkonomisk, som SF er. Jeg gad nok vide, hvordan udviklingen havde været inden for dansk svineproduktion de sidste 25 år, hvis den skulle have været tilrettelagt af de to partier, ja, i det hele taget, hvis det var os her, der havde skullet tilrettelægge og bestemme, hvordan produktionen skulle være.

Nej, fra Det Konservative Folkepartis side skal der ikke være tvivl om, at det ikke er vores opgave at tilrettelægge dansk svineproduktion. Det er erhvervet selv bedst til. Det, vi skal være med til her i Folketinget, er at lægge nogle ram-

mer, som er med til at udvikle forskningen. Det gør vi jo også bl.a. igennem produktudvikling. Vi skal stille et kontrolapparat til rådighed, så vi sikrer, at de fødevarer, der bliver solgt, opfylder de krav, forbrugerne har ret til at stille. Der kontrollerer vi selvfølgelig med hensyn til sygdom, hygiejne, medicinindhold osv. Det er vores opgave.

Det er også vores opgave at se på dyrevelfærd, og det gælder staldenes indretning, og det gælder selvfølgelig også transport. Der skal vi være med til at sikre nogle forhold, så vi ikke får, hvad skal jeg sige, mishandling af dyr i stalde.

Jeg vil da godt sige også som dyrlæge, der er kommet i mange stalde, at der kan findes enkelte steder, hvor det ikke er særlig godt. Det være indrømmet! Men man skal aldrig skære alle over én kam, som fru Margrete Auken har lyst til. De fleste steder er tingene i top, og er der noget, landmanden bekymrer sig om, så er det, at hans dyr har det godt. Det er jo det, han lever af.

Vi har selvfølgelig også et ansvar for miljøet. Jeg mener også, vi i dag har lagt nogle rammer. Somme tider synes producenterne måske, de er lige stramme nok, men man kan i hvert fald ikke sige, at vi ikke har lagt rammer på det her område. Og sidst men ikke mindst har vi ansvar for uddannelsen.

Det er de ting, vi skal ordne her fra Folketingets side. Så skal vi give dem – og det skal jeg lade være med at komme ind på nu – nogle økonomiske forhold, så landbruget har en chance for at konkurrere på lige vilkår. Men den diskussion får vi jo på et senere tidspunkt.

Med hensyn til dagsordenen synes jeg, det er en rimelig dagsorden, hvor der lægges op til, at bæredygtige produktionsformer stadig kan udvikles i fortsat udvikling af en svine sektor. Det betyder da selvfølgelig, at hvis der er brug for det, vil svineproduktionen fortsat øges. Kan man ikke sælge alle svinene, ja, så falder den nok. Men det er producenterne og organisationernes egen ret at bestemme, hvad vej de går dér.

Jeg synes også, det er fint – og det er jeg heller ikke i tvivl om at landbruget gerne vil – at få øget den økologiske svineproduktion og frilandsproduktionen. Hvis der er penge i det, er der ingen tvivl om, at der er mange landmænd, der gerne vil gå den vej.

Og så er jeg heller ikke i tvivl om, at Svineafgiftsfonden fortsat vil yde støtte til forskning på

det økologiske område. Det har de gjort før, og det vil de da fortsætte med.

Derfor synes jeg, den dagsorden er ganske glimrende, og Det Konservative Folkeparti kan stemme for den.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg skal lige gøre hr. Grove opmærksom på, at jeg har givet en motivering for, at vi skal have denne her forespørgselsdebat. Det er ikke bare et spørgsmål om forskningsmidler til nogle særlige projekter, det er spørgsmålet om at få sat den samlede udvikling og strategien for den samlede svineproduktion til diskussion og herunder især også, hvordan frilandsproduktion og økologisk produktion kan passes ind i den strategi og med hvilken vægt. Og jeg har heller ikke lagt skjul på, hvilken vægt vi mener den skal have.

Til det andet – det er også blevet nævnt af hr. Christian Mejdahl – med, at Svineafgiftsfonden og derigennem danske slagterier bruger midler til alternative produktionssystemer: Det er rigtigt, men de er forsvindende små. Samtidig er det også sådan, at de indtil nu i hvert fald har en fast strategi, der har heddet, at det gælder om at udvikle, optimere den intensive produktion. Eksempelvis opgav man et økologisk projekt, når man havde et underskud på ca. 700.000 kr., mens man stadig væk ikke har opgivet et han-griseprojekt målrettet mod den intensive produktion, og dets underskud ligger på omkring en halv milliard eller i den størrelsesorden. Det er stadig væk ikke helt opgivet.

Det er et eksempel på, at når danske slagterier siger, at man ikke udvikler, så gør man det, men inden for en bestemt strategi, og så støtter man ganske lidt og prøver at tjekke og kontrollere en alternativ produktion. Det er en meget tung organisation at få drejet, og derfor har en politisk debat som denne her utvivlsomt også betydning for, i hvilken retning Svineafgiftsfonden bruger sine midler fremover.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Der var i hr. Christian Mejdahls ordførertale mindst én ret interessant betragtning, oplysning. I og med at Venstre tilslutter sig den foreslåede dagsorden, må man jo gå ud fra, at Venstre også tilslutter sig den udlægning af teksten, som hr. Bent Hindrup Andersen gav, altså at det lige kan gå an med den svineproduktion, vi har i

dag, i uændret form. Det synes jeg er en rimelig interessant betragtning.

Hr. Henning Grove anførte, at SF's synspunkter var ren planøkonomi, og så sagde han i øvrigt, at det ville være interessant at se, hvordan SF og Enhedslisten ville have anlagt svineproduktionen de sidste 25 år. Det er jo teori, eftersom Enhedslisten først er kommet ind i Folketinget i år, og vi kan i hvert fald ikke bruge det til ret meget i praksis og finde ud af, hvad det indebærer.

Men jeg vil gerne sige til bemærkningerne om, at SF sådan dyrker planøkonomi, og i forlængelse af, at hr. Henning Grove siger, at det skal være producenterne, der bestemmer:

Det er korrekt, at SF har den holdning, at Folketinget må sætte sig nogle overordnede mål, og så er vi klar til at bruge de midler, der er nødvendige for at nå de mål. Vi finder altså ikke, at Folketinget skal overlade til producenterne fuldt og helt at have frihed og bestemme, hvordan man producerer, og med hvilke omkostninger man måtte producere den svineproduktion, vi har i dag.

Det er SF's holdning til det, og er det nødvendigt at bruge regulerende faktorer, så er vi også klar til at bruge regulerende faktorer. Vi er klar til at bruge midlerne, der er nødvendige for at nå målet.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Til hr. Hindrup Andersen vil jeg sige, at selvfølgelig brugte man andre motivationer. Det var jeg heller ikke i tvivl om. Jeg ville da falde omkuld, hvis hr. Hindrup Andersen var gået op og havde sagt, at formålet reelt bare er at få nogle flere penge. Men det er jo den reelle ting, det ligger så tydeligt bag, at jeg synes, det var nødvendigt lige at tage det frem.

Forskning – ja, noget forskning går godt, noget går dårligt. Orneprojektet var en fornuftig undersøgelse. Det var en lettelse for landmændene, men så sandelig også for dyrene, hvis det kunne lykkes. Men man må erkende, at noget forskning lykkes, og noget lykkes ikke, og jeg synes, at hvis man kan få det igennem, er det fint. For øvrigt vil det også hjælpe frilandsgrise. Det har ikke alene noget med intensiv produktion at gøre.

Til hr. Kristen Touborg: Aldrig så snart har man sagt midler, så tænker man på det økonomiske, og derfor er det planøkonomi. Man vil gerne bestemme, hvad producenterne må, og

derefter skal vi nok sætte midler – statsstøtte – af til det.

Nej, vi vil have en fri produktion. Det er det bedste, og det er udviklende. Det er rigtigt, at Enhedslisten ikke var her for 25 år siden, men det var blevet endnu værre, hvis SF skulle bestemme alene. Det kunne vi jo høre af denne diskussion. Så havde vi måske ikke engang haft 2 mio. svin.

Men heldigvis har SF ikke flertal her, for så skulle Folketinget tilrettelægge den politik, som producenterne skulle køre. Der er dem, der har ansvaret, der er bedst til det. Det er forbrugerne, der kan dirigere det ved hjælp af, hvad de vil købe, og så indretter producenterne sig også ret hurtigt efter det. Det har vist sig gennem de sidste ti år. Vi vinder markedsandele, og det er, fordi vi har en god produktion.

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Nu er det jo altid spændende at udlægge teksten for andre og bringe frem, hvad man mener andre lægger i det, man går ind for.

Til hr. Kristen Touborg vil jeg godt sige, at når vi støtter den dagsorden, som er fremsat af regeringen og Enhedslisten, gør vi det på den måde, at vi dermed anbefaler regeringen, at den tilstræber at opfordre Svineafgiftsfonden til det, der står i dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Lige en enkelt bemærkning i tilknytning til det, hr. Henning Grove sagde om planøkonomi. Hr. Henning Grove ophidser sig rimelig meget over, at planøkonomi er helt og fuldstændigt af det onde. Det mener SF også: Ren planøkonomi er noget skidt.

Men jeg vil godt minde hr. Henning Grove om, at det mest planøkonomiske system, man overhovedet har haft, er EF's landbrugsordninger. Som jeg erindrer det, har også Det Konservative Folkeparti dengang stemt for, at vi skulle ind i Fællesmarkedet, og de har i øvrigt stået bag EF's landbrugsordninger lige siden, så der er åbenbart forskel på, hvor ophidset man bliver over, at det er nødvendigt at anvende planøkonomiske midler for at nå målet.

Niels Højland (FP):

Udviklingen i dansk landbrug er gået stærkt igennem de sidste 30-40 år fra mange små til lidt større og nogle rigtig store brug, der er ble-

vet effektive, og det giver selvfølgelig også stor diskussion.

Det giver også diskussion ude i landkommunerne borgerne imellem. Kan vi have de store svineproducenter, og er det til gavn for området? Og mange tager nogle meget følelsesladede diskussioner om gylle, og hvad den produktionsform medfører.

Man glemmer blot mange gange at diskutere, hvad det giver af eksportindtægter til Danmark, og ikke nok med det, af rigtig mange arbejdspladser på vores slagterier, for ikke at snakke om den gode kvalitet, det danske svinekød har, som også mange her har nævnt i dag. Det har givet de store eksportmuligheder og vil også fremover gøre det.

Man kan så diskutere økologi i den forbindelse. Jeg er af den opfattelse, at dansk svinekød faktisk er økologisk i forhold til mange af de produkter, man kan købe andre steder i verden. Man hørte også fru Margrete Auken her fra talerstolen i en fantastisk god beretning fortælle om, hvordan det var, da hun var lille og sød og var på landet og kunne løbe ud og ind af en svinestald.

Jeg kan også huske, dengang jeg selv var lille, og vi kunne løbe ind i svinestalden. Jeg kan også huske, at der var nogle grise, der havde sådan en skæv tryne, der stak op enten til højre eller til venstre eller var helt flad, og de grise kaldte vi for nogle, der havde nyse. Det er ikke noget, man ser i dag. Så er spørgsmålet, hvor godt de grise havde det dengang, men det var ikke noget, man snakkede om, det var en naturlig ting, at de havde det.

Jeg tror, det er nogle af de sygdomme, der måske vil komme igen ude i disse frilandsbesætninger. Man vil få en meget stor arbejdsbyrde med at passe de besætninger, hvis de skal have den samme sundhedstilstand, som man har i besætninger, der er inden døre.

Jeg synes også, det er dejligt med en frilandsproduktion. Jeg har også selv haft et par grise gående på mit areal. Jeg synes, det er dejligt, når de kommer springende, de to grise dér, og jeg giver dem noget foder. Det er ganske udmærket, men at det skulle være noget, der kunne bære dansk landbrug og dansk svineeksport ret langt, det tror jeg ikke.

Men vi skal ikke være afvisende over for, at der er nogle, der har den produktionsform, og vi skal være glade, når der er nogle forbrugere, der gerne vil købe økologiske varer. Og det tror jeg bestemt, at også landbruget er opmærksom på.

Jeg tror, at landbruget er så prisbevidst, at kan man få noget for en vare og vil forbrugerne betale den merpris, der er, og måske endda en overpris, så vil landbruget også indrette sig efter det.

Med hensyn til dagsordensforslaget, der er fremsat af Enhedslisten, og som tilsyneladende får en del støtte her i salen, kan jeg lige så godt sige ligeud, at det kan vi ikke støtte fra Fremskridtspartiets side, for hvordan svineproducenterne skal indrette deres produktion, er bestemt ikke noget, Folketinget skal til at lave dagsordener om.

Vi har nogle love – landbrugslov, dyreværnslov og miljølov – og som der også var en, der sagde tidligere, er der altid brodne kar, og det vil der også være fremover, men i vidt omfang bliver lovene overholdt af de danske producenter til punkt og prikke, og derfor skal Folketinget ikke til at pålægge dem noget og henstille nogle ting med en dagsorden.

Jeg tror bestemt også, som det er sagt tidligere, at det er de danske svineproducenter og deres organisation, der er bedst til at udvikle den produktion i en hensigtsmæssig retning ud fra de overordnede retningslinjer, vi laver, til gavn for både forbrugerne og de eksporterhverv, som er tilknyttet.

Det skal være mine ord i denne debat.

Formanden:

Hr. Kristen Touborg fik for et øjeblik siden ordet og troede, det var en kort bemærkning, og holdt sig derfor inden for en meget kort tidsfrist. Det var faktisk som ordfører, så den skade gør vi god nu ved at give hr. Kristen Touborg ordet som ordfører.

Kristen Touborg (SF):

Tak til formanden. Det var nok undertegnede, der ikke var opmærksom på, at det var som ordfører, jeg var her, men jeg bad faktisk om en kort bemærkning.

For SF er der nogle forudsætninger for at tale om, hvilken strategi regeringen har for udviklingen af dansk svineproduktion, herunder Svineafgiftsfondens rolle.

Forudsætningerne er, at svineproduktionen i Danmark siden tilslutningen til EF i 1973 har været jævnt stigende, så der i dag produceres ca. 18 millioner slagtesvin pr. år. Stigningen har været stærkest i de seneste år, hvor kornprisen har været stærkt faldende.

Mens EF's landbrugsordninger generelt kan betegnes som særdeles planøkonomiske med garanterede mindstepriser og regulære produktionstilskud på de fleste områder, er det sådan, at der inden for svineproduktionsområdet ikke i samme omfang er beskyttelse og produktionstilskud indbygget i EF's landbrugsordninger. Det er mere udpræget inden for andre områder.

Den øgede produktion skal ses på baggrund af ændrede produktionssystemer, en høj belægningsgrad i staldene og en meget høj effektivitet i produktionen i øvrigt.

Og hvad er så konsekvenserne? Det er en stor belastning af dyrene såvel fysisk som psykisk. Et stort sygdomspres med et heraf følgende stort forbrug af vækstfremmende tilsætningsstoffer i foderet og forebyggende antibiotikabehandling af dyrene indebærer en risiko for, at der bliver opformeret resistente bakteriestammer.

Der er etableret mange meget store besætninger. Det indebærer sandsynligvis en øget sygdomsrisiko i sådanne besætninger, og det ser f.eks. i forbindelse med salmonella ud, som om det kunne være tilfældet.

De store besætninger har været stærkt medvirkende til den øgede kvælstofudvaskning, der har fundet sted gennem 1980'erne, en kvælstofudvaskning, vi alle håber er på vej ned og vi er ved at have styr på. Men at det i høj grad er de ekspansive landbrug og de store svinebesætninger, der har været en del af årsagen, er vi i SF ikke i tvivl om.

Kvaliteten, som tidligere var i højsædet, er i dag stærkt reduceret. Målet har i mange år været en gris, der vokser så hurtigt som muligt ved indtagelse af mindst muligt foder.

SF har nogle anderledes holdninger til, hvordan vi skal køre videre med svineproduktionen i Danmark, og de er som følger:

Punkt 1: Omlægning til økologisk produktion, i det omfang der er afsætning for økologisk svinekød. Og her kan vi ifølge det, jeg har hørt på de øvrige ordførere og korte bemærkninger, nok slutte, at vi ikke er så uenige i partierne her i Folketinget.

Punkt 2: Ændrede produktionsformer, som er økologisk og dyreetisk bæredygtige.

Punkt 3: Det skal hindres, at der bliver etableret svinefabrikker. Loftet over det maksimalt tilladelige antal dyreenheder bør sænkes fra de nuværende i landbrugsloven gældende 500 dyreenheder til 250 dyreenheder. Det er rent faktisk sådan, at loftet over antal dyreenheder

nærmest, hvis man skal være venlig, kan betegnes som næsten et proformaforslag, for med 500 dyreenheder pr. ejendom er der reelt mulighed for, at en landmand kan producere 45.000 fedesvin pr. år, og så er restriktionen vist for selv De Konservative til at overse, vil jeg antage.

Punkt 4: Der er behov for langt mere forskning og for at imødekomme nutidens forbrugerkrav til dyreetik og miljø, herunder mulighederne for at styrke frilandsproduktionen og økologisk svinekød. Målet er et produkt af høj kvalitet, og det er kvalitet, som vi ikke kun vil anse som teknisk, altså veterinært, men derimod en kvalitet, som fra jord til bord er fremstillet dyreetisk, miljømæssigt og økologisk forsvarligt.

SF forventer, at der inden for de nærmeste år og tidsmæssigt parallelt med, at svinekødet bliver af en højere kvalitet, vil ske en vis reduktion af svineproduktionen i Danmark.

Og så over til det dagsordensforslag, som er fremsat af Enhedslisten og regeringspartierne. Vi er enige i størsteparten af det, der står i den dagsorden, men vi kan ikke acceptere den anden linje i første punkt, for det mener vi betyder en øget svineproduktion i Danmark, og det er vi ikke enige i.

Vi mener også, at ordførerne for nogle af dem, der støtter forslaget, i hvert fald udlægger det ikke blot som en uændret produktion – det var hr. Hindrup Andersens udlægning. Jeg lagde mærke til, at Venstres ordfører, hr. Christian Mejdahl, ikke var helt i overensstemmelse med den del, så vi har kigget på teksten, og vi har udlagt den sådan, at det vist nok nærmest betyder en udvidelse af produktionen, og det mener vi ikke at der er grundlag for.

Vi mener rent ud sagt, at såfremt man skal nå de mål, som vi og, kan jeg notere med tilfredshed, også adskillige andre ordførere her i salen inklusive landbrugsministeren har for dansk svineproduktion, tror vi ikke på, at man også kan have en øget produktion. De to ting rimer ikke rigtig efter vores opfattelse.

Jeg har også lagt mærke til, at Enhedslistens ordfører bevæger sig meget på listesko omkring det og siger, at rent teoretisk skulle det nok muligvis måske kunne lade sig gøre – det var lidt citatfusk, og det må man ikke fra Folketingets talerstol, undskyld! Men essensen af det var, at det nok i teorien skulle kunne lade sig gøre at køre videre på den måde.

Det lød ikke alt for overbevisende. Det bestyrker os i, at det nok er fornuftigt, at vi

fremsætter et andet dagsordensforslag, og det skal jeg så hermed bede om tilladelse til at gøre. Man kan for så vidt godt sige, at havde det været muligt at stille ændringsforslag til et dagsordensforslag, var det nok det, vi havde gjort, men jeg forstår, at det er ikke muligt i henhold til forretningsordenen. Så vi vil gerne have lov at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget anbefaler, at regeringen ved fastsættelsen af det offentliges vilkår for dansk svineproduktion tilstræber,

- at produktionen er baseret på bæredygtige produktionsformer med henblik på en helt ny udvikling af svinesektoren, som kraftigt ned-sætter miljøbelastningen, og som fremmer produktkvaliteten,
 - at økologisk svineproduktion indgår i landbrugs- og fiskeriministerens kommende aktionsplan for økologisk landbrug, og
 - at Svineafgiftsfonden opfordres til at medvirke til opfyldelse af denne udvikling,
- går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 28).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Christian Mejhdahl (V):

Efter hr. Kristen Touborgs ordførertale hænger det ligesom i luften, at vækstfremmere nok gav resistente bakteriestammer, og at der nok også var rester i produkterne. For at mane det i jorden vil jeg henvise til to bilag, som vi har fået i Landbrugs- og Fiskeriudvalget, bilag nr. 187 og 190, hvor der står, at doseringen af vækstfremmende antibiotika er så lav, at disse kun har indflydelse på dyrets tilvækst og foderudnyttelse og således ikke er bestemt til medicinsk behandling.

Og videre står der, hvor der stilles spørgsmål om, hvorvidt det kan skade dyr eller menneskers sundhed: »Dette betyder, at der med en korrekt anvendelse af det godkendte stof ikke kan ske opbygning af resistens eller forefindes restkoncentrationer i de endelige produkter.«

Jeg synes, det er vigtigt at få det præciseret, så i hvert fald den eventuelle misforståelse ikke hænger i luften.

(Kort bemærkning).

Henning Urup (V):

Det er åbenbart holdningen i SF, at det er de store svinefarme, der både forurener og udvikler salmonella. Jeg vil vove den påstand, at det faktisk er de store svinefarme, der efterhånden er ved at have mest styr på de miljømæssige problemer, og jeg vil yderligere vove den påstand, at der nok er frilandsproduktioner, der forurener mere end de store svinefarme rundt omkring. I øvrigt vil jeg også sige, at der jo også er salmonellaforekomster i udendørs svinehold.

Så snakker hr. Kristen Touborg meget om den økologiske afsætning. Hvis man forestiller sig den teoretiske tanke, at al produktion af svin i Danmark foregik på økologisk basis, så var der slet ingen produktion til eksport. Den ville fuldstændig forsvinde, for hvis vi ligeledes skulle dyrke økologisk foder, ville vi ingen overskud have, der kunne bringe foderet frem, som vi kunne fodre de dyr med. Eksporten ville i så fald totalt forsvinde.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Først vil jeg godt sige til hr. Urup, at der åbenbart er andre end undertegnede, der kan komme til at lave lidt citatfus, som jeg kom til i forbindelse med hr. Bent Hindrup Andersen, for rent faktisk sagde jeg meget klart i min ordførertale, at vi skulle producere økologiske varer i den udrækning, markedet havde brug for det. Det sagde jeg rimelig klart, så det må absolut bygge på en fejlopfattelse fra hr. Urups side.

Så siger hr. Urup også, at de store svineproducenter i dag har mere styr på de rent veterinære ting end de mindre har. Det sagde jeg ikke noget om at de ikke havde. Mine bemærkninger gik på, at der er meget, der tyder på, at der er et større smittepres, og så nævnte jeg specifikt salmonellaområdet, og det vil jeg gerne stå ved. Kan hr. Urup komme med beviser på noget andet, så for min skyld helt fint.

Men der er åbenbart gået mode i fejlцитater, for også ældre medlemmer i Folketinget som hr. Christian Mejhdahl har lyst til at fejlцитere undertegnede. Det var heller ikke som et citat, hr. Christian Mejhdahl anførte det, men han sagde, at man kunne forstå mit indlæg således, at vækstfremmere gav resistente bakterier og restprodukter.

Det sagde jeg ikke, og jeg er enig med hr. Christian Mejdahl i, at det er ikke dér, problemet ligger. Kunne det, jeg sagde i min ordførertale, forstås sådan, var det ikke klart nok sagt, for det var ikke det, der var meningen.

Vibeke Peschardt (RV):

Enhedslisten spørger, hvilken strategi regeringen har for udviklingen af dansk svineproduktion, herunder Svineafgiftsfondens rolle.

For det Radikale Venstre at se stilles der to spørgsmål. Dels bliver der spurgt om, hvad regeringen vil, hvilken strategi man har for udviklingen på dette område, dels hvilken strategi regeringen har for selve Svineafgiftsfondens virke.

Nu har jeg forstået på hr. Bent Hindrup Andersen, at en del af baggrunden for forespørgslen her i dag er den kritik, der fra visse sider er rejst over for den måde, Svineafgiftsfonden bruger fondens midler på, eller sagt på en anden måde: Enhedslisten kunne godt tænke sig, at pengene i Svineafgiftsfonden i højere grad blev anvendt til forskning og udvikling af frilandsgrise.

Lovgivningen om fonden giver retningslinjer for, hvordan midlerne i Svineafgiftsfonden skal bruges, og fondens bestyrelse har inden for de retningslinjer mulighed for at fastlægge rammen for, i hvilken retning forskning og udvikling skal gå. Sådan er systemet indrettet.

I Det Radikale Venstre er vi tilfreds med den delegering, der ligger i det. Det er landmændene, der betaler til fonden med 6,30 kr. i afgift pr. slagtet gris, og derfor er det også landmændene, der gennem deres organisationer må arbejde for øget forskning på disse områder, hvis det er det, landmændene vil, og det håber vi bestemt det er.

Ansvarer også for eventuelle fejlslagne beslutninger omkring anvendelse af fondens midler ligger altså hos beslutningstagerne i Svineafgiftsfonden.

Hr. Bent Hindrup Andersen skal have tak for, at han har anmeldt debatten her i dag. Det er en aktuel og virkelig vigtig sag at tage fat på på et tidspunkt, hvor landbruget står over for uomtvistelige omstillinger miljømæssigt, handelsmæssigt og økonomisk.

Jeg har den opfattelse og måske især det håb, at dyrevelfærd og økologisk adfærd og drift på sigt kan udvikle sig til kvalitetsparametre, der gør ikke bare den danske eksportgris, men også andre vigtige dele af dansk landbrugseksport til

en endnu mere eftertragtet vare. Det sker selvfølgelig ikke overnight, og derfor er det også vigtigt, at der forskes endnu mere i disse produktionsformer. Derfor er denne debat og den udgang, som jeg kan høre, at den får, et godt signal at sende til beslutningstagerne i toppen af Svineafgiftsfonden.

Regering og Folketing har gennem tiden også gjort deres del af arbejdet med at fremme udviklingen i landbruget, herunder svineproduktionen. Landbrugsministeren har redegjort for regeringens strategi på svineproduktionsområdet. Målet er at forbedre vilkårene for produktion og afsætning af dansk svinekød og at styrke værdien af den danske fødevarerproduktion ved at fremstille højt forædlede og kvalitetsbetonede fødevarer.

Det mener jeg egentlig falder godt i tråd med hr. Bent Hindrup Andersens ønsker og med dagsordensforslaget, så vi må appellere til, at de ansvarlige i Svineafgiftsfonden spiller med og afsætter flere midler til forskning og udvikling af økologisk svinekød og frilandsgrise.

Det Radikale Venstre kan støtte det dagsordensforslag, som Enhedslisten har fremsat.

Sonja Albrink (CD):

I CD lægger vi vægt på, at svineproduktionen foregår som privat erhverv, der styres af markedskræfterne. Statens indsats skal derfor gå ud på at skabe nogle rammer, nogle vilkår, der kan støtte erhvervet bedst muligt. Målet må selvfølgelig være, at erhvervet er i stand til at videreudvikle sig og opnå fordele i forbindelse med øgede afsætningsmuligheder inden for GATT-aftalen, selv om det samtidig kan betyde mindre eksportstøtte.

Man må sige, at udgangspunktet for den danske svineproduktion i dag er ganske positivt med en samlet eksportværdi på 20 mia. kr. – faktisk den vigtigste artikel i dansk udenrigshandel.

Svinesektoren betragtes generelt som en vækstsektor i de kommende år. Derfor er det i hele samfundets interesse både økonomisk og for beskæftigelsens skyld, at vi både kan leve op til kvalitetskrav og være konkurrencedygtige.

Det er rigtigt, som også ministeren har sagt i sin redegørelse, at strategien først og fremmest er erhvervets anliggende. Den statslige indsats skal derfor især rettes imod, at den dygtighed, der er tradition for i dansk landbrug, og som er grundlaget for dets position og succes, vedligeholdes og støttes gennem uddannelse, forskning, produktudvikling, kvalitetskontrol osv.

Ministeren har f.eks. omtalt en opprioritering af den forebyggende sundhedsforskning, der har medvirket til fortsat at gøre svinekød efterspurgt som et højt kvalitetsprodukt.

Hverken danske eller udenlandske forbrugere finder sig i at aftage kød fra besætninger, der ikke er sunde, eller som indeholder medicinrester, eller hvor der ikke har været taget hensyn til dyrevelfærd og miljø. Disse hensyn tilgodeses bl.a. ved, at støtten til produktudvikling og fødevareteknologi fortrinsvis gives til projekter, der går i retning af råvarer, der netop lever op til moderne forbrugere ønsker.

Økologisk produktion er efterhånden ved at slå igennem generelt, og forbrugerne er i højere og højere grad villige til at betale den merpris, disse produkter koster. Men man skal samtidig ikke falde i den forkerte grøft og bare omstille uden sikkerhed for, hvad resultatet kan blive.

I CD har vi den opfattelse, at der skal bygges på forskningsbaseret viden frem for usikre og måske romantiske forestillinger om, hvad en alternativ svineproduktion kan bære. Vi har stor anerkendelse tilovers for de pionerer, der går andre veje end de sædvanlige og tør afprøve deres teorier i praksis. Det må være udøverne af erhvervet selv, der afgør, hvad de vil satse på.

Det, vi kan bidrage med fra centralt hold, er en generelt positiv holdning til produktion og afsætning af økologiske varer, sådan som det også ligger i det dagsordensforslag, som CD kan stemme for, og frem for alt ved at prioritere forskningen højt. Der bør i hvert fald foreligge tilgængelig og sikker viden, før man forestiller sig omstilling i større målestok.

Om anvendelsen af midlerne i Svineafgiftsfonden vil jeg henvise til ministerens gennemgang af, hvad fonden bestyrelses og hvad ministerens kompetence er i relation til fonden. Man må heraf kunne udlede, at fondens aktiviteter gerne allerede skulle afspejle svineproducenterne egne ønsker.

CD mener, det er afgørende, at der samarbejdes mest muligt med erhvervet. Der skal ikke statsstyres, men staten skal støtte med de erhvervspolitiske virkemidler, der allerede anvendes, og som for landbruget især rettes mod forskning, udvikling og offentlig fødevarerkontrol.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Det har været en i perioder spændende og til tider visionær debat. Jeg synes – hvis man kan

tillade sig en form for konklusion – at det må stå tilbage, at dansk svineproduktion fortsat skal være en væsentlig faktor, når vi snakker eksport og dermed indtjening af valuta og bestræbelser på at skaffe arbejdspladser.

Målet er en forfølgelse af kvalitet, vel at mærke kvalitet på alle parametre. Målet er også, at den kvalitet skal udvikle sig, når vi snakker eksport i forhold til vækstmarkeder, hvor dansk svinekød bør gå efter det, man kunne kalde højværdi.

Det er min klare fornemmelse, at Svineafgiftsfonden har spillet og fortsat vil spille en vigtig rolle i den overordnede strategi.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 27 af Bent Hindrup Andersen (EL), Erling Christensen (S), Vibeke Peschardt (RV) og Sonja Albrink (CD) (se foran) vedtoges med 95 stemmer (S, V, KF, RV, EL og CD) mod 7 (FP); 8 (SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 28 af Kristen Touborg (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.03

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 26:

Forespørgsel til landbrugs- og fiskeriminister- ren:

»Hvilke initiativer agter regeringen at tage over for jordbrugserhvervet som opfølgning på GATT-aftalen?«

Af Christian Mejdahl (V) og Henning Grove (KF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 16/12 94. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/1 95).

Begrundelse

Christian Mejdahl (V):

Der er flere årsager til, at Det Konservative Folkeparti og Venstre rejser denne forespørgselsdebat.

Der har i mange år været forhandlet om en GATT-aftale, som også omfattede fødevarer. Disse lange forhandlinger bar frugt den 15. december 1993, da der blev enighed om en slutakt. Men inden denne historiske dato har EU's landbrugspolitik måttet undergå store forandringer. Hvis ikke EU havde reformeret sin fælles landbrugspolitik, var GATT-aftalen næppe blevet en realitet, selv om det havde været rigtignere at tage tingene i omvendt rækkefølge.

Selv om GATT-aftalen som helhed er til fordel for Danmark, har GATT-forhandlingerne og GATT-aftalen spredt usikkerhed i dansk jordbrugserhverv. Hvordan bliver markedsvilkårene? Hvordan påvirker støttereduktionerne afregningspriserne? Hvordan opretholder vi konkurrenceevnen over for vore konkurrenter osv.?

Lad mig allerede her slå fast, at forespørgerne er af den opfattelse, at det er godt for Danmark som helhed, at der blev indgået en GATT-aftale, som sikrer en friere verdenshandel også med fødevarer; men vi forstår også jordbrugserhvervets usikkerhed over for, hvad de ny tider vil bringe.

Landbrugsministeriet har i november 1993 regnet sig frem til, at de økonomiske virkninger af GATT-aftalen og 1992-reformen af EU's landbrugspolitik samlet ud fra en statistisk beregning vil betyde en nedgang i landbrugets bruttofaktorindkomst på 2,3 mia. kr. – og det er hvert år. Disse tal er bekræftet så sent som den 24. november 1994 i et svar til Landbrugs- og Fiskeriudvalget.

Det er et stort tal, og selv om det vil kunne reduceres væsentligt ved en dynamisk udnyttelse af de muligheder, der bliver for at omlægge produktionen og finde nye markeder, tror vi, at sluttallet stadig vil være kæmpestort.

Det, forespørgerne ønsker med denne forespørgsel, er at komme i dialog med regeringen og Folketingets partier for at få klarlagt, hvilke positive aspekter der er at se i kølvandet på GATT-aftalen, og hvordan vi kan udnytte dem optimalt, men også at få debatteret og få regeringens bud på, hvordan vi letter den omstillingsproces, som jordbrugserhvervet skal igennem.

Vi synes ikke, at den offentlige landbrugsdebat kun skal dreje sig om de op til 2 pct., som driver økologisk jordbrug, mens man glemmer de 98 pct., som sikrer den altovervejende del af hjemmemarkedet sunde fødevarer, og som sikrer hele eksportindtægten.

Vi står uforstående over for, at regeringen ikke udfoldede større bestræbelser i forbindelse med finanslovens tilblivelse for at tilrettelægge en politik, som i højere grad letter erhvervenes – og dermed også jordbrugserhvervets – omkostninger. Det var ikke opfordringer og forslag, der manglede.

Med disse begrundelser vil jeg på Venstres og De Konservatives vegne spørge landbrugs- og fiskeriministeren, hvilke initiativer regeringen agter at tage over for jordbrugserhvervet som opfølgning på GATT-aftalen.

Besvarelse

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Allerede inden GATT-forhandlingernes afslutning har det stået klart, at GATT-aftalen ville medføre behov for omstilling i dansk landbrug.

I aftalen om finansloven for 1993, som jo blev indgået i december 1992, har et bredt flertal af Folketingets partier udtalt sig således:

»Det må forventes, at indgåelsen af en GATT-aftale vil nødvendiggøre omstruktureringer i dansk landbrug. Kvægbruget og planteavlens skal igennem en omstilling. Der må derfor forudses behov for omstillingsstøtte i de kommende år.«

GATT-aftalen på landbrugsområdet forpligter som bekendt de deltagende lande til en reduktion af den interne støtte og en begrænsning af eksportstøtten samt – og her kommer det interessante – en øget markedsadgang. Der